

ಒಂಟಿಯಾಗಿರುವುದು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಇತರರ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಯ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಪೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕಾಹ್ನಿಮನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹಾಗೂ ಹೃದಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಯಿಂದ ಈ ಗಾಣದತ್ತಿನ ದುಡಿತದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಡು ಬಡತನವನ್ನು ಮೀರಿದ ನಂತರ, ಹಣಗಳಿಕೆಗೂ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷಕ್ಕೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಜೀವನ ಸುಖ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ಥಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂತ್ಯಜ್ಞ ಭಾವನೆಗಳ ಹುಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಇತರರು ಗೌರವ ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಕೋಪದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಯು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ. ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಇತರರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯೇ ಸುಖಜೀವನಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನಮತವಿಲ್ಲ.

ಸುಖಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಪತ್ತಿಗಿಂತ ಪರಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದಾಯಿತು. ನಾವು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮರಸ್ಯ ಹೇಗೆ ತರಬಹುದೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಪತಿ ಅಥವಾ ಪತ್ನಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರ, ಸ್ನೇಹಿತರ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗಷ್ಟು ಕಳಕಳಿಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಆ ಕಾಲಜಿಯೇ, ನಾವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇತರರನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ (ಅನುಭೂತಿ) ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವ ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ನಾವಿಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಂಕಟವನ್ನು ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತಿದ್ದೇವೆ. ಕಲಿತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೌಶಲವನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣವೂ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಪರರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಇತರರ ಸುಖಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದಂತೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವೋ, ಇತರರೊಡನೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಘಜೀವಿ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬಿಯೂ ಕೂಡಾ. ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸುಖ ಸಂತೋಷವು ಇತರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಸದಾ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುವವರ, ವೃದ್ಧರ, ಮಕ್ಕಳ, ಮಹಿಳೆಯರ, ಯುವ ಜನಾಂಗದ, ಅಪರಾಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಗದವರು ಸೂಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನವರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ಅಗತ್ಯ.

ಭೂತಾನ್ ಮಾದರಿ

ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ (ಜಿಡಿಪಿ) ದಿಂದ ಅಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ದೇಶವಾದ ಭೂತಾನದ ಚಿಂತನೆಯೇ ಭಿನ್ನ. ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂತೋಷ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಜನರ ಸುಖ ಜೀವನದ ಮಾಪನವನ್ನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯುಳ್ಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ- ಇವು ಈ ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು.

ಈ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ ಭೂತಾನ್ ದೇಶಕ್ಕೊಂದೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಜೊತೆ, ಜನರು ಸಂತ್ಯಜ್ಞರಾಗಿರುವುದು ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೊಂದು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಚಿಕ್ಕದಾದ, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರ ಗುಂಪೊಂದು ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದೆ. ಕೊಳ್ಳುಬಾಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಜನರು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಿಲ್ಲ. ಜನರ ಸುಖ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಆದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ, ಪರಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚ್ಯಂಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆದಿದೆ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ದೇಶದ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತುಂಬಾ ವಿವೇಚನೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅರ್ಥಿಕ ತತ್ವಗಳ ಕಲ್ಪನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯು ಜನತೆಯ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದಿರಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸದ ಕುರುಡು ನೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ, ಉಪಭೋಗವೇ ಜನರ ಸುಖ ಜೀವನದ ಸೋಪಾನವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಸಮುದಾಯದ ಆರೋಗ್ಯ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಯುವ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನಾಧಾರಿತ ಕೌಶಲದ ತರಬೇತಿ, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಜನರ ಸುಖಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ನಾವು ಇನ್ನೂ ಅರಿತಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಕವೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಬಿಂಬಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣವೊಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳಾದ ಮಲೇರಿಯಾ, ಡೆಂಗ್ಯು, ಕ್ಷಯ ರೋಗಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇನ್ನೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಯ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 20.2 ಲಕ್ಷ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಿರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2.20 ಲಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 21 ಮಕ್ಕಳು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಪ್ರಿಕಾದ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಆತಂಕಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿ. ದೇಶದ ಜಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಏಕೆನಿಲ್ಲದರೂ, ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕುಸಿತವಾದರೆ, ಸುಖೀಕರಣವಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ತಿರುಕನ ಕನಸೇ ಸರಿ.

ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಕುಟುಂಬದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಬೆನ್ನಲುಬಿದ್ದಂತೆ. ಆದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನುವುದು ಘೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಅನುಪಾತ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 940 ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ 1000 ಪುರುಷರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಭದ್ರತೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನತೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಸದುಪಯೋಗ ಕೂಡ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯು ಪಾಠ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಅಮೆರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಆಲ್ಟನ್ ವೆಯಿನ್ಬರ್ಗ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. 'ನಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾದರಿಯು ಜಾಗತಿಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಿದೆಯೇ? ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತಹದ್ದು. ಒಮ್ಮೆ ಬಂದು ಹೋಗುವಂತದ್ದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದಕ್ಷ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿರಲು ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇಂದು ಜೀವನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಸಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಕುಟುಂಬ, ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯದಿರಿ.'